

Förstudie av risken för jäv- och beroendeställning inom samhällsbyggnadsförvaltningen

Lessebo kommun

April 2019

Kristina Lindstedt och Anna Färdig

Inledning

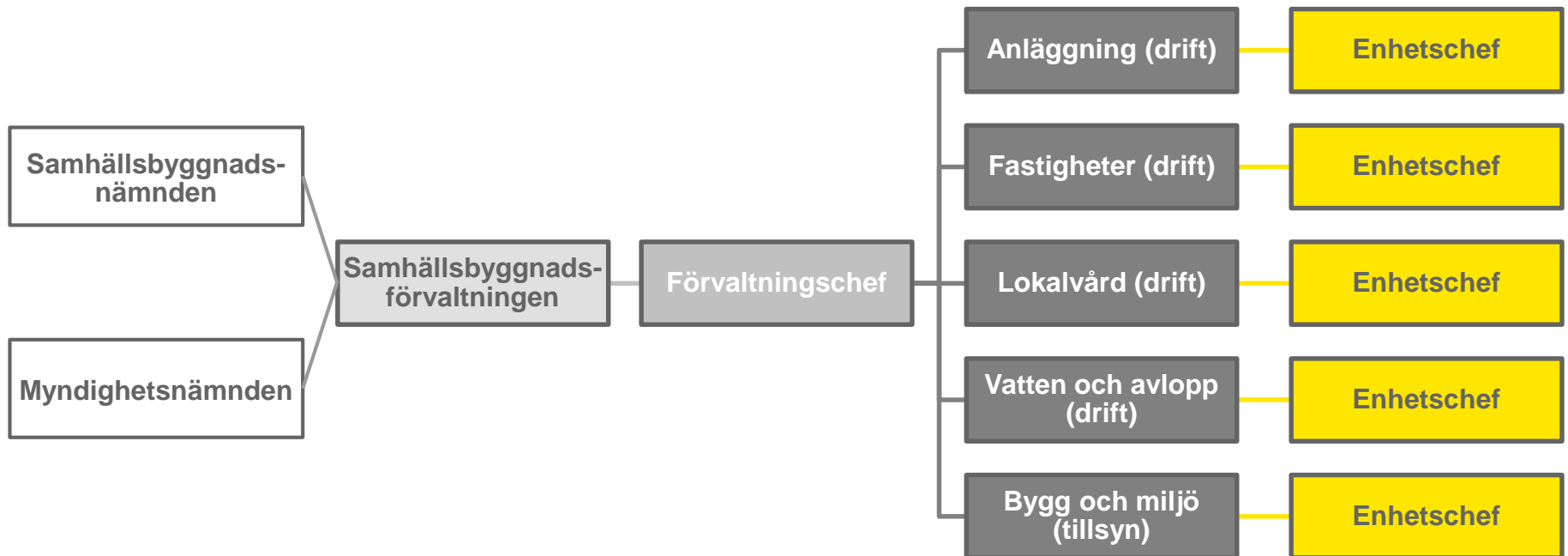
Bakgrund

Samhällbyggnadsförvaltningen är en sammanslagning av tidigare plan- och miljöförvaltningen samt tekniska förvaltningen. Förvaltningen lyder under samhällsbyggnadsnämnden och myndighetsnämnden.

Syfte

Att kartlägga organisationen inom samhällsbyggnadsnämnden och myndighetsnämnden med fokus på om det föreligger risker för jäv och beroendeställning.

Organisation

Organisation

Nämndsnivå

Samhällsbyggnadsnämnden

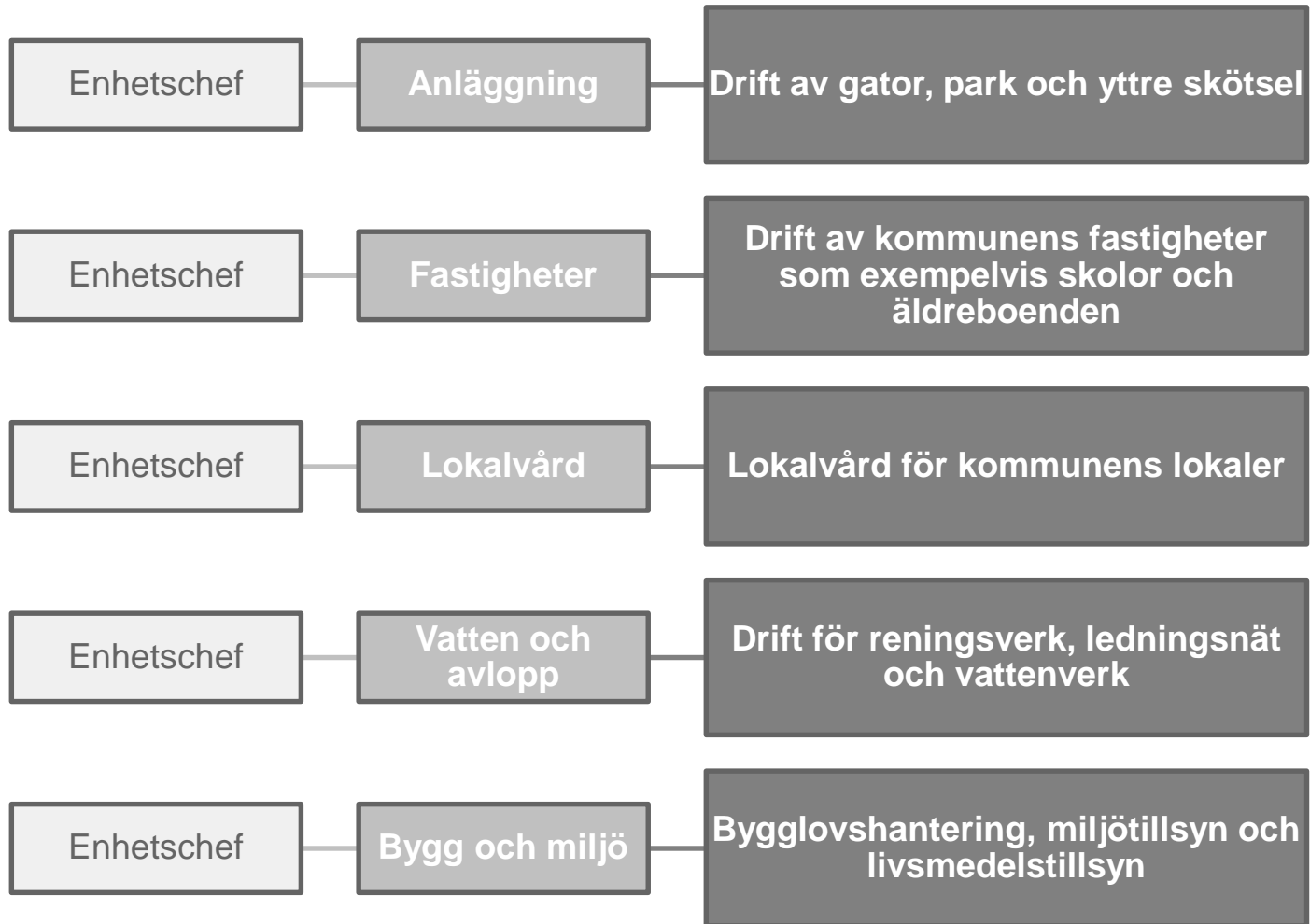
- Kommunala fastigheter
- Gator/vägar
- Parker/lekplatser
- Vatten och avlopp
- Renhållning
- Trafikärenden
- Upphandlingar
- Kart-, mät- och GIS-verksamhet
- Fysisk planering
- Hållbar utveckling
- Förebyggande miljövård
- Kommunens fritidsanläggningar
- Mark och exploatering

Myndighetsnämnden

- Bygglöv och tillsyn enligt PBL
- Livsmedelskontroll
- Miljö- och hälsoskydd
- Strandskyddsärenden
- Alkoholtillstånd

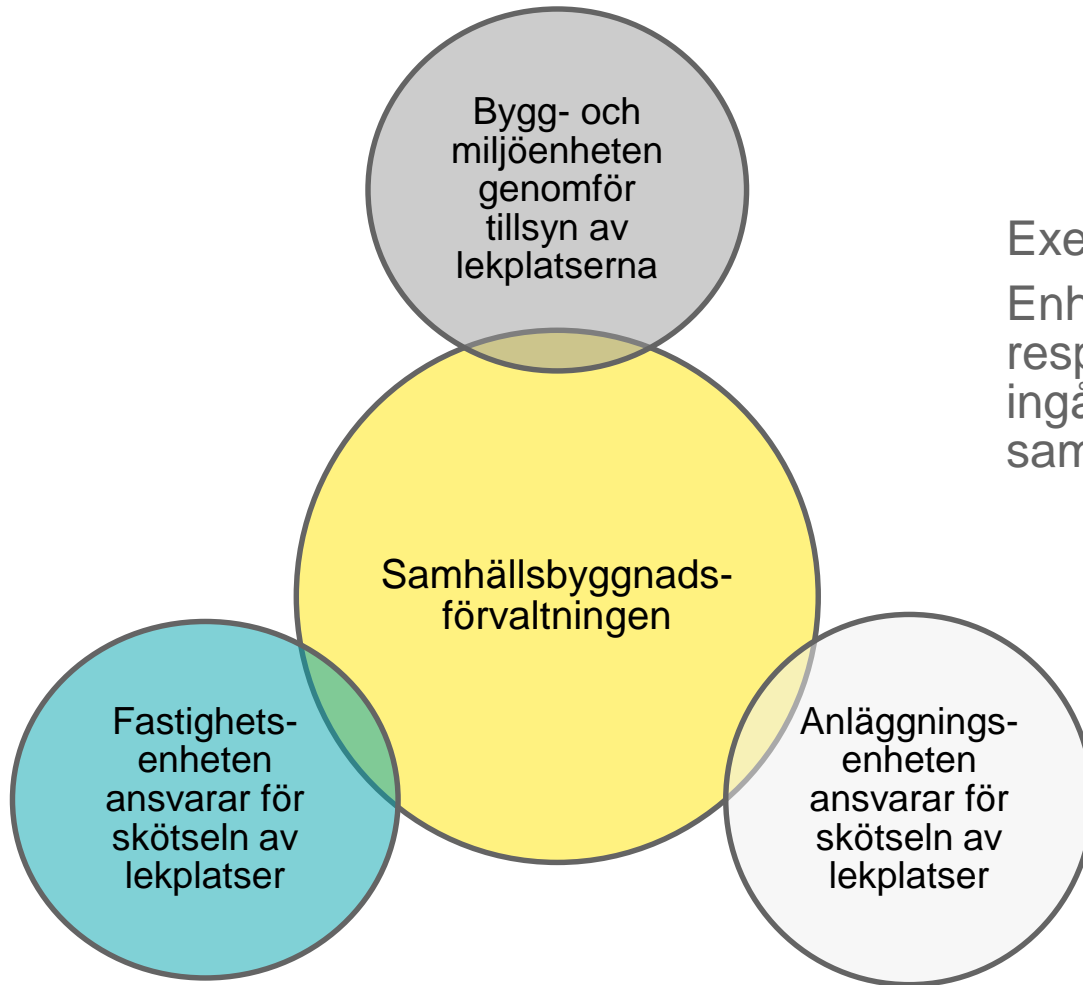
Organisation

Förvaltningsnivå

Organisation

Förvaltningsnivå

Exempel:

Enheterna som utför drift respektive tillsyn av lekplatser ingår rent organisatoriskt i samhällsbyggnadsförvaltningen

Enhetschefers ansvarsområden

Respektive enhet har en enhetschef. Enhetschefen har följande ansvar:

- Personalansvar för medarbetare inom enheten
- Budgetansvar för enhetens verksamhet
- Arbetsmiljöansvar för medarbetare inom enheten
- Löneförhandling med medarbetare inom enheten

Förvaltningschefens ansvarsområden

Förvaltningschefen för samhällsbyggnadsförvaltningen har följande ansvar:

- Personalansvar för enhetscheferna
- Löneförhandling med enhetscheferna
- Arbetsmiljöansvar för enhetscheferna
- Övergripande budgetansvar

Risken för jäv

Politisk nivå

- ✓ Enligt kommunallagen 6 kap 7 § får drift och tillsyn inte hanteras av samma nämnd.
- ✓ Granskning av risken för jäv är gjord enligt SKL:s metodik¹. För att leva upp till lagens krav bör svaret på samtliga frågor vara nej.

Myndighetsnämnden	Ja / Nej
Ingår kommunens räddningstjänst i nämndens verksamhet?	Nej
Ingår grundskolan eller gymnasieskolan i nämndens verksamhet?	Nej
Ingår äldreomsorg eller hemtjänst i nämndens verksamhet?	Nej
Ingår gatu- och parkskötsel i nämndens verksamhet?	Nej
Ingår renhållning/avfallshantering i nämndens verksamhet?	Nej
Ingår el- eller fjärrvärmeverksamhet i nämndens verksamhet?	Nej
Ingår kommunens va-verksamhet i nämndens verksamhet?	Nej
Ingår ägande eller förvaltning av kommunens fastigheter i nämndens verksamhet?	Nej

Risken för tillsynsjäv

Förvaltningsnivå

- ✓ Det framgår vidare av Kommunallagen 6 kap 28 § tredje punkten att en anställd hos kommunen är jävig om ärendet rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som han eller hon själv är knuten till. Så kallat tillsynsjäv.
- ✓ Utvärderingen av risken för tillsynsjäv är gjord i enlighet med SKL:s metodik². För att leva upp till gällande lagstiftning bör svaren vara ja på första frågan och nej på resterande.

Tillsynsjäv	Ja / Nej
1a. Är drift- och tillsynsuppgifter åtskilda genom separata avdelningar?	Ja. Samhällsbyggnadsnämnden utgörs av fem enheter. Det är endast enheten bygg- och miljö som utför tillsyn.
1b. Finns det delegation direkt från nämnden till särskild tjänsteman om drift- och tillsynsuppgifter inte är åtskilda genom separata avdelningar?	Drift- och tillsynsuppgifter är åtskilda genom olika enheter.
2. Finns det personer som arbetar både med drift- och tillsynsuppgifter?	Nej
3. Har någon tjänsteperson både driftsansvar och delegation att fatta beslut inom myndighetsutövning?	Nej

Risken för delikatessjäv

Förvaltningsnivå

- ✓ I Kommunallagen 6 kap 28 § femte punkten definieras delikatessjäv enligt följande:
 - ✓ *Om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet i ärendet.*
- ✓ Delikatessjäv kan således utgöras av exempelvis när den som har ansvar för att utföra tillsynen är i ett beroendeförhållande till den som leder verksamheten och ansvara för driften.
 - ✓ Detta kan exempelvis utgöras av ett ekonomiskt beroende.

Länsstyrelsens bedömning i liknande ärenden

- ✓ Länsstyrelsen har vid tillsyn i andra kommuner med motsvarande organisationsstruktur bedömt att det föreligger *risk* för delikatessjäv när inspekterande funktioner förvaltningsmässigt är placerade inom samma verksamhet som den också granskar.
- ✓ Vid länsstyrelsens tillsynsvägledning av Hylte kommuns samhällsbyggnadskontor (som har samma organisationsstruktur som Lessebo kommun) har det vid två tillfällen påtalats att:
 - ”Även om organisationen inte är olaglig så är den olämplig eftersom den på tjänstemannanivå inte skiljer på drift och tillsyn av verksamheter.”

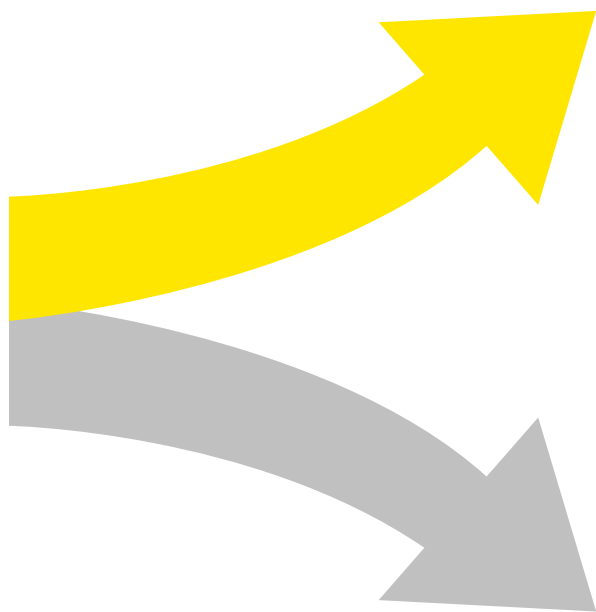
Risken för delikatessjäv

Förvaltningsnivå

- ✓ I SKL:s skrift framgår att det i en sammanslagen förvaltning som innehåller både driftansvar och tillsyn finns en risk för delikatessjäv³.
- ✓ Utvärderingen av risken för delikatessjäv är gjord i enlighet med SKL:s metodik. För att risken för delikatessjäv ska anses vara låg bör svaren vara nej.

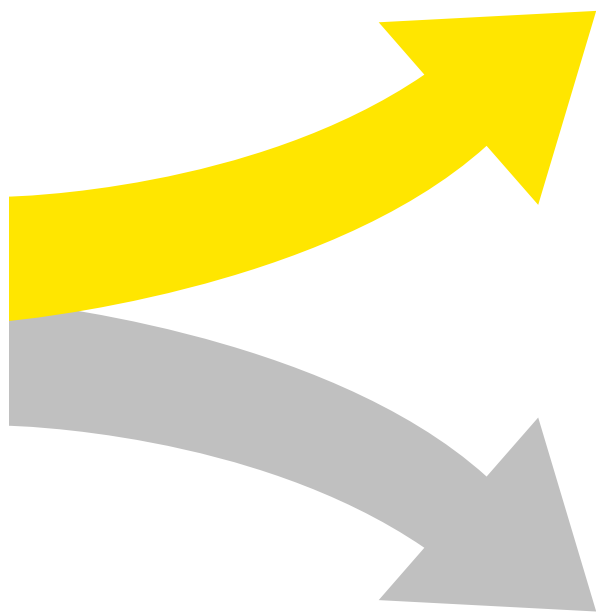
Delikatessjäv	Ja / Nej
Har förvaltningschefen personalansvar inom miljökontoret/avdelningen?	Ja. Förvaltningschefen har personalansvar för enhetscheferna. Enhetscheferna har dock personalansvaret gentemot medarbetarna inom enheten.
Löneförhandlar förvaltningschefen för personal på miljökontoret/avdelningen?	Ja. Enhetschefer har löneförhandling med förvaltningschefen
Har förvaltningschefen budgetansvar för miljökontorets/avdelningens medel?	Förvaltningschefen har det övergripande budgetansvaret. Respektive enhetschef har budgetansvar för enheternas verksamhet. Enligt förvaltningschef har hen inte möjlighet att omdisponera miljöenhetens budgeterade medel.
Kan en utomstående uppfatta det som att förvaltningschefen kan utsätta personal inom miljökontoret/avdelningen för otillbörlig påtryckning när det gäller miljötillsyn som riktar sig mot kommunen?	Ja. Mot bakgrund att förvaltningen utgörs av enheter som ansvarar för såväl drift som tillsyn, hanterar tjänstepersoner inom dessa enheter ärenden som inom förvaltningen kan ha motstridiga intressen.

Bedömning och slutsats

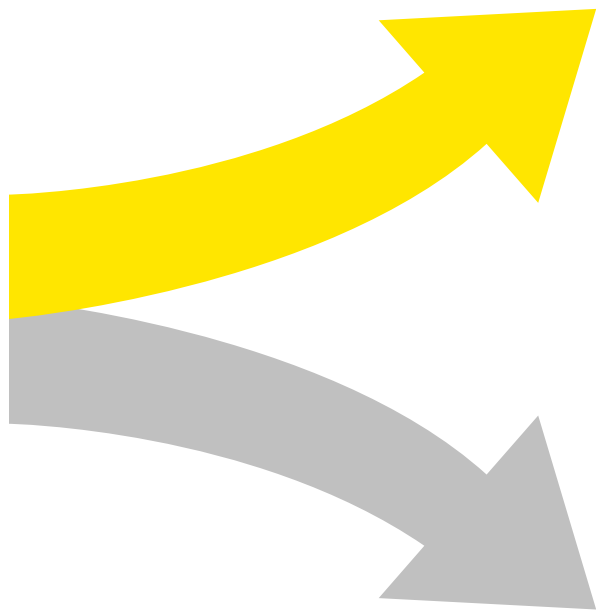
- ✓ Mot bakgrund av förstudiens iakttagelser görs bedömningen att vi inte ser någon risk för jävsproblematik på politisk nivå. Detta till följd av att besluten för tillsynsfrågor är uppdelade mellan samhällsbyggnadsnämnden och myndighetsnämnden.

Bedömning och slutsats

- ✓ Förstudien har inte omfattat huruvida det finns eller har funnits jävsproblematik på förvaltningsnivå.
- ✓ Däremot har förstudien behandlat om det föreligger någon *risk* för att jäv kan uppstå. Mot bakgrund av förstudiens iakttagelser görs bedömningen att det finns en *risk* för att delikatessjäv kan uppstå med nuvarande förvaltningsorganisation.
- ✓ Detta till följd av att enheter som har drift- respektive tillsynsansvar organisatoriskt utgör en del av samhällsbyggnadsförvaltningen. Således hanterar tjänstepersoner inom dessa enheter ärenden som inom förvaltningen kan ha motstridiga intressen.

Bedömning och slutsats

- ✓ Det faktum att förvaltningschefen dels har ett övergripande budgetansvar men även en lönesättande roll inom organisationen bidrar enligt vår bedömning till risken för delikatessjäv.
- ✓ Att det finns en enhetschef för respektive enhet utgör enligt vår mening inte tillräcklig grund för att hävda att det inte föreligger någon risk. Samtliga enhetschefer har förvaltningschefen som överordnad chef vilket kan innebära en risk för beroendeförhållande.
- ✓ Beroendeförhållandet skulle exempelvis kunna utgöras av det faktum att förvaltningschefen har en lönesättande roll gentemot samtliga enhetschefer.

EY

Building a better
working world